

Tehy ry

Kuulemistilaisuus 5.11.2013

PL 10
00600 Tehy

Sosiaali- ja terveysvaliokunta
Eduskunta
stv@eduskunta.fi

Tehy ry:n lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi rajat ylittävistä terveydenhuollosta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 103/2013 vp)

Tehyn pitää tärkeänä, että kansalaisten valinnan vapaus terveydenhuollon palveluihin laajenee niin maamme sisällä kuin myös Euroopan Unionin alueella. Valinnan vapauden lisääntyminen ei kuitenkaan saa johtaa väestöryhmien välisen eriarvoisuuden lisääntymiseen palveluiden saatavuuden eikä terveyserojen osalta.

Yhteyspiste

Tällä hetkellä suomalaisilla on vain vähän kokemuksia valinnanvapauden lisääntymisestä Suomen sisällä, joten potilaat tarvitsevat vertailukelpoista ja ymmärrettävää tietoa eri hoitopaikkojen toiminnasta hyödyntääkseen valinnanmahdollisuutta. Palveluiden sisällön ja hinnan lisäksi tietoa tulee antaa palveluiden laadusta. Tietojen pitää olla myös helposti löydettävissä. Tiedon kokoamisessa ja jakamisessa uuden yhteyspisteen rooli tulee olemaan erittäin tärkeä.

Korvausmalli

Tehyn näkemyksen mukaan Hallituksen esityksessä esitetyistä malleista omavastuumalli olisi ollut potilaslähtöisin malli joka antaisi potilaille lisää valinnanmahdollisuuksia, koska ulkomailla saadun hoidon korvaukset olisivat olleet paremmat kuin tällä hetkellä.

Tehy pitää kuitenkin tässä vaiheessa hyvänä kompromissina hallituksen esitystä valitusta korvausmallista. Se ottaa huomioon potilaiden erilaiset tilanteet (äkillinen sairastuminen, tilapäinen oleskelu, hakeutuminen ulkomaille hoitoon) hakeutua hoitoon toiseen EU tai ETA-valtioon. Malli asettaa kotimaassa yksityisiä palveluja käyttävät ja ulkomaille hoitoon hakeutuvat samanlaiseen asemaan sairausvakuutuksesta maksettavien sairaanhoitokorvausten suhteen. Tosin korvaustaso on matala eikä se siten varsinaisesti edistä valinnan vapauden käyttöä. Malli kuitenkin parantaa niiden potilaiden korvauksia, jotka EU/ETA maissa tilapäisen oleskelunsa aikana tarvitsevat lääketieteellisesti välttämätöntä hoitoa.

Palveluvalikoima

Hallituksen esityksen mukaan palveluvalikoimaan kuuluisivat lääketieteellisesti ja hammaslääketieteellisesti perusteltu sairauksien ennaltaehkäisy, sairauden toteamiseksi tehtävät tutkimukset sekä taudinmääritys, hoito ja kuntoutus. *Tehy* pitää tärkeänä sitä, että suomalaiseen

terveydenhuollon palveluvalikoimaan kuuluvat ne hoidot, joita potilaille tarjotaan julkisessa terveydenhuollossa tai joita heille julkisista varoista. Tärkeää on myös se, että potilaalle korvattavan hoidon tulee perustua terveydenhuollon ammattihenkilön tekemään yksilölliseen arvioon potilaan hoidon tarpeesta. Palveluvalikoima ei saa rajoittaa potilaan yksilöllisen tarpeen mukaista hoitoa vaan uusien hoitomenetelmien käytön tulee olla mahdollista.

Terveydenhuollon palveluvalikoimaa määrittelevä toimielin (78a §). Hallituksen esityksessä esitetään uuden kansallisen toimielimen perustamista suomalaisen terveydenhuollon palveluvalikoiman luontia, määrittelyä ja ylläpitoa varten. *Tehy kannattaa* tehtyä esitystä, mutta esittää, että neuvoston moniammatillista ja -alaista asiantuntemusta vahvistettaisiin kuntoutuksen asiantuntemuksella, koska kuntoutus kuuluu esityksen mukaan osana palveluvalikoimaa. Monialainen asiantuntemus on muilta osin hyvin määritelty ja perusteltu.

Hoitoon hakeutumisen rajoittaminen

Tehy pitää tärkeänä, että ulkomailta hakeutumista voidaan rajoittaa tietyissä tilanteissa esim. jos hoitotakuu ei toteudu. Pidätämme perusteltuna myös sitä, että rajoitus voi olla voimassa vain rajoitetun ajan ja että päätöksen tekee palvelun järjestämisestä vastaava taho.

Hoitoon hakeutuminen Suomeen ja kielikysymys

Hallituksen esityksessä sivulla 41 todetaan mm. että rajat ylittävän terveydenhuollon tilanteisiin liittyy paljon kulttuurisia ja kielellisiä tekijöitä, jotka on tarpeen terveydenhuollon toimintayksikössä tunnistaa ja ottaa huomioon hoidon järjestämisessä.

Tehyn mielestä kieli on yksi näistä tekijöistä. Potilasturvallisuuden kannalta erittäin tärkeää, että potilaalla ja henkilökunnalla on yhteinen kieli. Yhteisen kielen puute saattaa lisätä hoitovirheitä, heikentää potilasturvallisuutta ja vaikuttaa terveydenhuollon ammattihenkilöiden oikeusturvaan, mikäli riittäviä käännös- ja tulkkipalveluita ei ole saatavilla. *Tehy* pitää välttämättömänä, että määritellään selkeästi ne tahot, joiden vastuulla on riittävien tulkkipalveluiden tarjonnan varmistaminen

Helsinki 5.11.2013

Rauno Vesivalo
Puheenjohtaja
Tehy ry

Kirsi Sillanpää
Johtaja
Tehy ry

Lisätietoja:

Kirsi Markkanen
Kehittämispäällikkö
Tehy ry
kirsi.markkanen@tehy.fi
0405337086